

1. un dē ki.ʔz æ stæ-kfō.g.l zi.n zæm bənuwt
2. min vri.nd i-z dē blum̄ g.um bəg.i.tn
3. ny sprī.ʔzə mō dzy-stəmī.ə mē mafīn
4. da.vn i-z la.stī.g. wæ.rk
5. Δ-p da fī-p kri.əg.ēzə ʔi-nig. bro.r.ət
6. d-n tamərmān e.nə splē.nstər i- zi. vijər
7. d-ʔ f(Χ.)i-pər læktə zə li-pn uf
8. i-n di fabrik əni- ni.tə zi.nə
9. kum i.r mē kīntfə - kum | æ kint |
10. bu.s - gev əki.ə vi.r pintm bi.r | æ pīntfə - of :
æ fupfə | vōnys |
11. briŋ nys twī.ə kilo. kri.k-n - of : kē.əzn (*geen
verschil*) | krikfəs |
12. zēn mænΔ-dərn vyvn dri litərz win ytædrun̄kn
13. æ vərdrī.əg.də mi me-jæ k-ni-pl̄
14. kēn zē k-nī. æzi.ə
15. karnavul əni- nife.ləmī.ə əvi:rt
16. ksim blidə dak ni me-jæg.u.nənæn mænΔ-dər -
of : me-jæg.u.nəzimænΔ-dər
17. kənæntik ni ædū.n - wə mu.t
18. wi æt ædū.n - d-ndi.n didə kōmt
19. æ kōpə - æ kōpənæt - ʔkōpəju.g.ər
20. æ klak-ə - bənuwt - of : æpint (*ouder en minder
gebr.*) - æ wi.ə (*weiland*) - æ mi.əs (*hooiland*) -
æ padəbro.r.ət - æn u.g.ə - æm pyt - æm bōtər-
fytə (*oud*) - of : bōtərfitə (*ouder*) - of : æ
papi'juŋ (*kinderen*)
21. di væ.ntu g-ū.əl dē wə.rlt fəXtn
22. kXv. jūn pə.rltfəs Xə.vn | pə.rls |
23. iŋəld̄.ntu fe.l udə fX.e.pn əfbre.kn
24. ənə fānzələ.vn əki.ə be.t at - of : be.t əkre.g.n
25. g-əv əki.ə twī.ə bri.ə sti.ən - brədərə - dē bresttə
26. da stā.mbe.r.lt stu.tə. nimī.ə
27. di man æd ə le.vn li-k æ g-ro.əstn i.ərə
28. lyfəfə.r i-z i-n d-ne.ml ni æble.vn
29. dē fX.o.r.ljuŋsimætə mi.əstər nō dē zi. əg.u.n -
of : əwi-st
30. kəkΔ-n tog. ni kum vō.ədak Xəri.ət sin
31. dē bi.əstn driŋk (k *is nas.*) g-ə.rən linzurtwə.sə
32. æ kΔ-ni Xūn wə.rkn - ənə si.ər i-n ziŋ ke.lə
33. sti-k nəki.əp stə.r i-n dim be.zp
34. nent - mætə ke.g.lz æ sprī.əlnzə nimī.ə
35. g-ə.ila - kænul twī- ki.ən əro.pm aXtər jun
36. di pə.rəni-z ni ripe - tsinog. wi-tə ki.əstn i-n
37. zə zīn wæg. nō tstri-k
38. zæd i.əst a.pn zə g-ū.ald Δ-pdū.n
39. æ g-ū.tno.ət fære briŋ:
40. zi- dnal.tfan ər mal.kwit
41. dŋ væ.nt mu sɔrg.n vōzə wyf
42. ti- X-əvu.rlik ʔan tē zwæp i-n dē fX.ū.aldə
43. əni-stut umdatn kluk i-s
44. wīdər mun du.vān d-na.l.d æn - æn g-ider
d-nandren a.l.t
45. a.pt əki.ə da bæd Δ-pæfn
46. nyzn mætsnu.r i-z u-zō væt əv æ padə - of :
paster
47. zə sprīŋ: ūndərvæ.rst fər æ wædiŋ:
48. d-m bō.əmkwi.əkər g-ū.tm bō.m g-rəfn - of :
g-rafn
49. dud əki.ər i.əstn vi.r.istər tu.ə
50. ʔbæg.Δ-ntə klōpm vō di.əstə mæse - do.əməse -
tlof - dē və.spərs
51. æ sprījə - pydərək - mæŋ brii.n - mæŋ o.pn-
sprīi.n - æ styte brii.n
52. da wyv ənə.r u.r lu.tn ofsnī.
53. zə vu.dər ənəm zæz ju.r laŋ(ə) lu.tnō dē
fX.o.lə g-ū.n
54. kēntəm əziŋ datn zō lu.tə laŋs twu.tər mōstə
g-ū.n
55. zΔ-kə (*vale onb.*) və:zn ənzim uli.r nife.lə
56. ɛ.rdn̄ pōtn zini fe.lə wə.ət
57. dē pu.lə stu.d i-n d-ne.ət
58. i-mu.r i-s nōX. tē kuŋ um tē ka'lutsn
59. di kē.əse g-əvd ə klv.rə lΔ.Xt əni.ə
60. æ trək ān tpe.rtsə stə.r
61. ovərtit ku.məg-ider i:r ulə ju.rənō dē kærəmə.sə
62. dē pu.tər zei dad ūnzni.ərə vΔ-lmakt i-s
63. jə zu.g. mē wal. mæg.ənə te.g.əmə ni X-əkut
64. dē zwu.m̄ g-ūn wə.rəki.ər̄n | dē zwumtʃəs |
65. g-ū.jə vāndu.g.ə ni ku.rtn
66. e.tnzo.ək Xə.rēn ku.s
67. zīm mōtə.r i-s kapot - əni-z i-m panə (*nieuw*) -
əni-z i-n rakə (*oud*) - əni-s fərstal.t (*v. e. wagen*)
68. tē wə.m əwi-st fāndu.g.ə æn ti-nə zū.tn u.vnt
69. da juŋtʃə - of : manəfʃə - of : knəX.tʃə lōp
bærəvū.tə
70. ti- æ bōst i-n dē kanə
71. kwələ datə bō.r.də nəm bri.v me.r.jadə
72. kēn zi.ər amnə:rtə
73. kəkΔ-ni uməsprīŋ: me- zΔ-kə (*dwarze onb.*)
mæ.nsn | wal.wetərs |
74. aXtər dē vi:rn g-ū.mə tpe.rd an dē niwə karə
span | æ fX.əf = 1/4^e v. e. dag |
75. kēn dē kΔ-s - ul vānvō.ə dənū.nə
76. d-ŋ kō.niŋks.ə.nə ədo.ək sudu.r d əwi-st
77. wi-tʃəni wu.dat ər i.əp wΔ-nŋ di bō.g.ə makt
78. di ro.əzn æn laŋə do.ər̄n - of : stæk-ərs
79. kX.ələ.əvndər g-ū.ə wərtfān
80. tkīntʃə wuz do.ət - i.ədānzət kōstn do.əpm -
of : kē.stn dū.ə
81. zno.ər̄n æn zno.əg.ə lo.əpm
82. nō.r mēfə i-z əg-ū.n.ə ʔbΔ-ŋ me.jə pā.ndərtʃə -
of : mā.ndərtʃə - zi-s Xūm bra.mbe.i.jərs trəʔn
83. tæ. ə spōrk yti li.ərə | ook : spōrtə |
84. æ zætə zə ke.ləg.ət o.pm - of : æ mo.ərldə lydə
85. tfv.k ə zuXt niā.ndərz of X.ū.l.t̄ æn g-ū.t
86. nΔ-dərn mūnd i-z dro.əg.ə van d-ndΔ-st
87. dīn wō.g. lōp krōm - ti-zum ul.du.
88. kōX.t æ trumltʃə vō d-ŋ klī.əp | æ truml̄ |
89. dē g-ū.ətəbΔ-k i-z əkrəvə.r̄t fan ə kōst i-n tē
slōkn
90. zə liŋfə wus kort æn g-ū.t
91. ti-z bæ.st i-n dē fX.uwtə
92. æn fX.ətər mu X.ū. kΔ-ŋ wizn
93. zukt əki.ə min ū.t
94. kwē.tnī. wu.km̄u g-ūn zukn
95. æn kudn ka.lidər i-s Xū.t fō ʔbi.r
96. kmōst əsəblū.triŋkn vō tē vərkluk-n
97. kmun i.əste.tn i-n tstul vū.rn
98. mi bru.rə wu mu.ə

99. də ma.l.kbû.r dud æ g.ro.ətn tû.r
 100. di kɛ.rəma.lk ɪ-z dɪ-n æn zø:r - zæ.ntwe.rə
 (t is half nas.) dərme.r.i
 101. mə zun dim pɪ-t kɑ.ŋ vɑ.r.lŋ ɪ-n ən ø.rə
 102. tæn dzystn - *secur* onb.
 103. æ kum no.r.ɪt ɫɪ-mənytə tə lu.tə
 104. ɪ-n ita.li.jə zindər bæ.rg.ɪn di vi.r spyg.ə
 105. dʌ.vjə du.rɑ.p dyj
 106. tu.r bo.ə.m zæn æ str.k əvære.ən vān də brɑ.g.ə
 107. jə mud əki.ə nys kɑxtɪ kum bəkik-n
 108. əni.r fān lə.vn əkum - me.r.jə dɪ.kə bə.zə g.ɑ.t
 109. di dər ɪ-z əmakt fam buknt
 110. æ g.ətruwɪt frəmæ.nz mu kɑ.ŋ.u.ɪ
 111. kæn ɪ.r g.æz əzu.ɪt mutwusɪ.r ɫ su.t
 112. d-m brυ.wər zæg.dat nɔχ tə dɪ.r ɪ-z um tə buw
 113. baʔn - k̄bak-n - g.ə bakt - æm bakt - baktŋ -
 mə baʔn - k̄bakte - g.ɪ bakte - æm bakte - kæn
 əbakt - mæn əbaʔn
 114. bɪ.ən - k̄bɪ.ən - g.ə bit - æm bit - mə bɪ.ən -
 g.u.mə bɪ.ən - k̄bo.ə.də - kæn əbo.ən - bo.ən-
 zəzidər o.k - *naast bieden gebruikt men ook :*
ste.kən - in de bet. v. kaartspel zwak : kæn
əbit
 115. tɪ.r æ klɪ.ɪntfə mə tɪ.r æ g.ū.t
 116. jə kɑ.d ɪ.r ɛɪəns krigə ʌ.p də ma.rɪt
 117. ənəd əzɛɪt datn ʌ.p mi g.ə psɪzn
 118. də mu.ərtə zɛɪ datn g.əlɪk adə
 119. twu.ərn vyf prɪzn
 120. ūndər dɪn ɪ.əkəbo.m ɪ.r.g.ə ve.l ɪ.əkəno.tn
 121. twu.tər g.ə ko.k.n - tkəkt ul
 122. to.ɪ ɪ-nɔχ.ru.nə - tɪ-nɔg.mə dzyst əvæmu.ɪt
 123. maj(u)nə.zə mu.k.nzə me.r.jə dərə van ən ɛ.ɪ
 124. da bəmtfə g.u.tə mujlɪ.k g.ryj
 125. d-m pa.stər æ ɫū.n wɪn
 126. nyz ud yz ɪ-z əvæbrā.nt
 127. də ma.l.k spɑ.t yta.l.dər vān də ku.ə
 128. dŋ kəstər lyt fə də kryspərsə.ɟɪ
 129. də tru.m vāndŋ kərəw.u.g.ə plo.ɪ van tɫəwɪ.r ɫtə
 130. də twɪ.ə dytɫ.ə ku.m bytn
 131. zə.r.ŋ zwurt æm bluw əsle.g.n
 132. tɪ.r fluwə suwse wə
 133. də snɪ.əw ɪ.r.ɫ.tɪ.k.ə
 134. tənɪ.əwə(ɫ.ɛɪt) dak junimɪ. əzɪ.nənə
 135. nɪpo.ətə kum ny æ g.ɪ.ələ niwə stə.r.ɪ
 136. dū.ən - ɪ.k du.nt - g.ɪ dū.dət - i - of : æm dū.dət -
 mə dū.nt - g.ɪdər dū.t - zidər dū.nt - k̄dɛ.ɪjət -
 g.ɪ dɛɪjət - i dɛɪjət - mə dɛɪnt - g.ɪdər dɛɪjət -
 zidər dɛɪnt - dɛɪjkə dat - datŋt mər æ dū.t -
 dā.nzət mər æ dū.n
 137. tkɪŋ kə.stn - of : do.əpm - æ dɔpkɪ.r.tfə - də
 vūntə - də suɪdu.r.tn
 138. dæ.ɟ.ɫ.n - æ dæ.st - æ dɔf.ə - ən əd ədɔf.n
 139. bɪŋ. - k̄bɪŋ. - g.ɪ bɪnt - i bɪnt - mə bɪŋ. - g.ɪdər
 bɪnt - zə bɪŋ. - bɪntŋ - būntŋ - kæn əbu.ŋ
 140. *Locale landmaten : æ ru.ə = 2,98 m. (lengte-
 maat) - æ lā.ns = 2,98 m. × 2,98 m. - ən*
ūndertlā.ns = 100 lā.ns - æ g.əmæt (mv. :
g.əme.r.tə) = 500 lā.ns
 141. *Waternamen : də wāmbe.k.ə - də ne.r.be.k.ə*

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is wɪɫ.ɫ.u.tə

De inwoners heeten wɪ(t)ɫ.ɫ.utn.u.rs

De bijnaam van de gemeente is tɟɪtɫ.ɫ.u.tə

Aantal inwoners op 31-12-34 : 2.616.

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn : də plæ.tə - də g.u.pu.ət - stæ.ətə - tmə.lntfə - d-n
 kro.ənu.rɪt - t-nɪpərɪk - linduk - nɔstavr.rən - də g.ardədi.w (*Garde-Dieu*) - makō'pa.jə (*ma campagne*).

Er zijn geen locale verschillen tenzij dat het dialect van t-nɪpərɪk eenigszins Meesensch getint is. Te Wytshate is er nog een Waalsche minderheid : də gardədi.w en een deel van den linduk zijn Waalsch (± 300 inwoners). Voor den oorlog 1914-18 waren de Waalschsprekenden veel talrijker dan nu. Er wordt geen A. B. gesproken.

Wytshate is een landbouwgemeente zonder de minste industrie. Onmiddellijk na den oorlog waren er veel grensarbeiders maar sinds de crisis komen ze tot den landbouw terug.

Zegslieden. 1. Taffin, Georges ; 41 j. ; hier geb. ; syndicaatsbediende ; heeft steeds hier verbleven, de oorlogsjaren 1914-18 uitgezonderd ; V. en M. beiden van hier ; kent slechts dialect.

2. van Haelewyn, Henri-Joseph ; 50 j. ; hier geb. ; schoenhandelaar ; heeft steeds hier verbleven, zijn soldatentijd en de oorlogsjaren 1914-18 uitgezonderd ; V. en M. beiden van hier ; spreekt slechts dialect.